

PLAN & BUDGETDOKUMENT FÖR ROBERTSFORS KOMMUN 2020-2022

Förslag till AU 20190513

(Innehållsförteckning infogas)

(Infoga en organisationsbild av KF, beredning, revision, valnämnd, KS/Nämnder, KS utskott, och KS förvaltning.)

1.0 INLEDNING & SYFTE

Plan och budgetdokumentet är Robertsfors kommuns övergripande dokument för styrning, planering, verkställighet, uppföljning, ansvarsutkrävande och benämns "Plan- och budgetdokument för Robertsfors kommun".

Dokumentet bygger på kommunens vision, kommunens översiktsplan och är en utveckling av tidigare styr- och planeringsdokument som antagits av kommunfullmäktige för Robertsfors kommun. Till exempel "Hållbar utvecklingsplan för Robertsfors kommun (HUP)" innehållande bland annat vision.

Vid sidan av kommunens plan och budgetdokument har kommunfullmäktige antagit reglementen för kommunstyrelsen och övriga nämnder. Kommunfullmäktige har även antagit Reglemente för internkontroll 2016-12-05 § 84. De utgör tillsammans med plan och budget ett viktigt underlag för den samlade styrningen, ledningen och uppföljningen av Robertsfors kommuns hela uppdrag och ansvar.

Plan och budgetdokumentet med mål och inriktning samt reglementen vilar också på de lagar som är stiftade av Sveriges Riksdag. Kommunens plan- och budgetdokument utgår från och sammanfattar beslut i kommunfullmäktige om kommunens politiska och tjänstemannaorganisation, budgetmodell och principer för styrning och uppföljning av mål och resultat. Det styr även kommunens ekonomiska mål inklusive investeringsmål och ramar. Dokumentet ersätter därmed "Principer för styrning och uppföljning av mål och resurser i Robertsfors kommun" som antogs i Kommunfullmäktige 2015-0608 § 38. Samt ersätter Riktlinjer för investeringar Robertsfors kommun, antagna av kommunfullmäktige 20110427.

Dokumentet tar också hänsyn till den lagstiftning på EU-nivå som påverkar Sverige, samt internationella överenskommelser som Sverige antagit. Till exempel resolutionen Agenda 2030 som antogs av FN:s generalförsamling i New York den 25 september 2015, och som innebär att alla 193 medlemsländer i FN förbundet sig att arbeta för en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Målen är en del av den globala agendan men de flesta av målen kan endast nås genom arbete på lokal nivå. Därför är det kommunala engagemanget avgörande för en hållbar utveckling. Robertsfors kommun avser att genom att utgå från Agenda 2030 uppfylla sina åtaganden i Aalborgåtagande och CEMR-deklarationen för jämställdhet som kommunfullmäktige tidigare antagit.

Syftet med kommunens plan- och budgetdokument är att på ett samlat sätt anta och presentera vision, värdegrund, strategier och mål som Robertsfors kommun har satt upp för sin verksamhet samt vilka ekonomiska resurser som avsatts till genomförandet.

1.1 Robertsfors kommuns styrmodell

Robertsfors kommuns vision och värdegrund skall bära kommunens samlade arbete med att nå målen. I enlighet med kommunallagen ska kommunfullmäktige årligen ange mål och medel för kommunens verksamhet. Kommunen ska säkra en god ekonomisk hushållning. I Robertsfors kommun fastställer kommunfullmäktige effektmål för kommunens utveckling samt ekonomiska ramarna för kommunstyrelsen och nämnder. Kommunfullmäktige fastställer även beräknade intäkter i form av skattesats och beräknade statsbidrag kopplat till bland annat antagande om antal invånare de kommande åren. Kommunfullmäktige fastställer då även skattesats, överskottsmål och soliditetsmål vilket utgör det ekonomiska ramverket för nämnder och verksamheter. Det ger även förutsättningar för kommunens investeringar. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att balansera dessa mål i sitt arbete med verksamhetsmål/verksamhetsplan, detaljbudget, uppsikt, internkontroll och återrapport.

Reglementet fastställs av kommunfullmäktige för nämnd/styrelse (se separata reglementen antagna av kommunfullmäktige inför ny mandatperiod) och är det grundläggande styrdokumentet för respektives uppdrag och ansvar. Där tydliggörs politiska ansvarsområden och vilken lagstiftning och politikområde som nämnden/styrelsen har ett ansvar för i kommunen. Lagstiftningen är ofta utformad som en rättighetslags- eller skyldighetstiftning gentemot individ, grupp eller område. Nämndens/styrelsens ansvar utifrån reglementet vidareförs sedan till förvaltning och verksamhet genom delegation och verkställighet. Det gör att kommunfullmäktige i sin tur inte behöver målsätta varje lag för att styra verksamheten. Verksamheten följs upp genom intern kontroll och rapporteringar såsom delgivningar och huvudmannarapporter men även genom rapportering av måluppfyllelse. Då jämställdhetsarbetet är bärande för kommunen ska återrapportering av mål och verksamhet i möjligaste mån redovisa resultat och resurser kopplat till kön.

Mål och verksamhetsplan ska kopplas till resurser. Vid konflikt mellan mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade målen, detta för att kommunen har ett ansvar att inte överföra kostnader till efterföljande generationers invånare och välfärdsutrymme. Vid eventuellt underskott ett år ska kommunen återställa underskottet inom följande tre år.

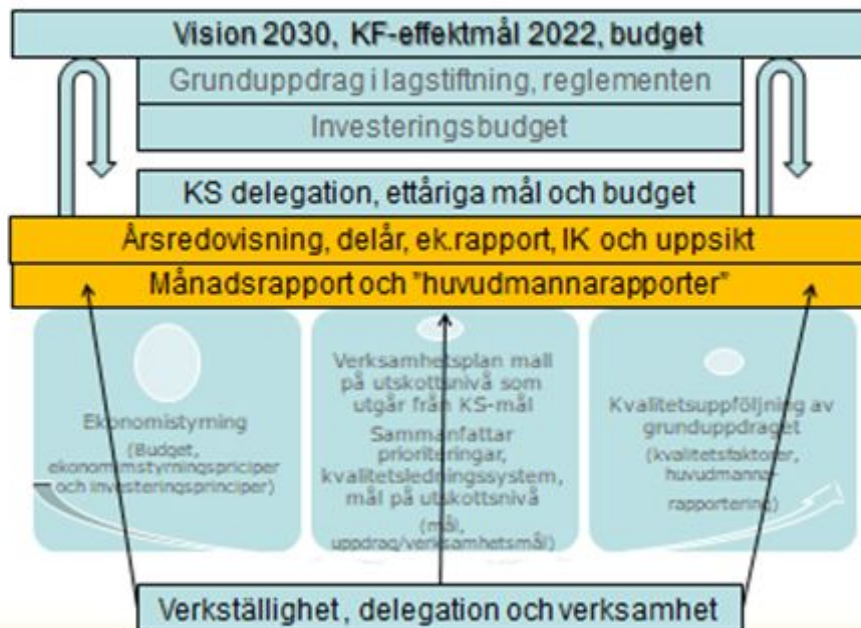
Detta utgör gemensamt en förutsättning för ett tillitsbaserat och decentraliserat arbetssätt i verksamheter med flera olika, både politiska och administrativa, beslutsnivåer. Styrningen sker i praktiken genom löpande öppen dialog och samspel mellan flera parter.

Tillitsbaserad styrning och ledning är styrning, kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa förmåga, integritet och hjälpvillighet.

Kommunens samlade styrning ska präglas av helhetstänkande, dvs. helhetens bästa överordnat de olika verksamheternas enskilda och enstaka behov. Koncernnytta ska gälla vid alla beslut så att aktiviteter i enskilda verksamheter hanteras så att det skapar bästa möjliga värde för helheten.

Möjlig styrmodell

Barn- och Utbildning

Analys

Omvärlden förändras löpande och kommunens utveckling är starkt beroende av förändringar inom staten, arbetsmarknaden lokalt, demografi och utrikespolitik med migration och andra befolkningspåverkande faktorer. Den årliga omvärldsanalysen vid årets start med blicken på efterföljande tre år, måste främst inrikta sig på om kända faktorer påverkar fullmäktiges effektmål, budget såväl utgifter som intäkter samt kommunens strategier för att nå dessa. I analysen skall även gemensamma nämnders perspektiv och underlag lyftas fram. Underlaget ligger sedan till grund för budget och målberedning inför kommunfullmäktiges beslut i juni varje år.

Uppföljning och analysen måste därefter fortgå och kommuniceras till kommunfullmäktige och kommunstyrelse inom ram för ekonomirapport 1, delårsrapport, årsredovisning men även i form av olika huvudmannarapporter och månadsrapporter till utskotten och kommunstyrelsen.

Strategisk planering effektmål och ramar

Mars-juni arbetar utskott, kommunstyrelse och förvaltningsledning tillsammans med att ta fram ett underlag för plan och budgetdokument som antas i kommunfullmäktige i juni. Målet ska vara att under mandatperioden göra endast mindre justeringar av effektmål och budgetramar i fullmäktige. Detta för att skapa större tydlighet för kommunstyrelsen och nämnder i kommunens inriktning.

Verksamhetsplan för kommunstyrelsens verksamhet

Verksamhetsplan och detaljbudget tas fram av utskott och förvaltningsledning för antagande i kommunstyrelsen senast november inför efterföljande år. Detaljbudgeten är en verksamhetsknuten fördelning av den ram som kommunfullmäktige fastställt för kommunstyrelsens ansvarsområden. I verksamhetsplanen ska kommunstyrelsen fastställa ettåriga mål i sin verksamhet och tydligt visa på prioriteringar under kommande år för att bidra till kommunfullmäktiges måluppfyllelse och åtagandet genom reglementet.

Gemensamma nämnder med andra kommuner följer respektive förvaltningskommuns styrmodell och i reglementet fastslagen modell för budget och verksamhetsdialog mellan Robertsfors kommun och andra kommuner.

Kommunledningsgruppen ytterst kommunchef är ansvarig att säkerställa att årliga anvisningar finns som stöd för den gemensamma årsprocessen, det inkluderar instruktioner för budget, investeringsbudget och återrapporter gällande verksamheten. Kommunchefens ansvar regleras även i den årliga instruktionen till kommunchef som kommunstyrelsen i enlighet med kommunallagen skall anta.

Planerings- och uppföljningsprocessen i detalj visas i "Årsprocess styrning" (observera att grafisk beskrivning tas fram efter beredning av AU/KS, inför beslut KF) där det framgår när de olika aktiviteterna är planerade under året ur centralt respektive utskotts-, förvaltnings- och sektorsperspektiv.

- Året inleds med omvärldsanalys, återrapport föregående års preliminära måluppfyllelse/resultat och budgetförutsättningar för kommande år, kommunfullmäktige fastställer förutsättningar för plan årligen i feb. Inriktning rörande ev förändrat överskottsmål, soliditet och skattesats berörs. (KF; KS; utskott, KL deltar)
- Önskan om förändrade mål och äskande från utskott sker senast mars till KS för budget efterföljande tre år
- Genomgång av föregående periods beslutade investeringar. Underlag från utskotten om omprioritering ska ske av ej genomförda investeringar i investeringsbudget senast feb.
- Årsredovisning bereds och lämnas från KS till KF april
- Samlad budget och målberedning sker i kommunledningsgrupp i dialog med KS genom KS AU mars-maj
- KS lämnar förslag till effektmål och budget inkl skattesats, överskottsmål, soliditetsmål och investeringsramar till KF för antagande senast juni
- Utskotten lämnar underlag för investeringsbudget senast juni
- Utskotten lämnar förslag till driftsmål och prioriteringar till KS som underlag för verksamhetsplan september
- Kommunledningsgruppen och förvaltningen arbetar fram förslag till investeringsbudget för efterföljande planperiod om tre år lämnas till KS AU senast september. Underlag för investeringsbudget ska omfatta; beskrivet investeringsbehov, alternativ som undersökts och som legat till grund för föreslagen

investering, kalkyl gällande investeringskostnad och driftskostnadseffekt av investering samt driftskostnadseffekt vid utebliven investering.

- KS lämnar samlat förslag till investeringsbudget för efterföljande planperiod om tre år till KF senast oktober månad.
- Utskotten och KS lämnar underlag till delårsrapport för månad 1-8 innevarande år och lämnar den till KF senast oktober.
- Kommunledningen/förvaltning bereder detaljbudget ("radbudget") och KS verksamhetsplan för antagande i KS senast oktober.
- KF fastställer skattesats för efterföljande år senast nov, ev sker revidering av budget antagen juni.

2.0 Vision, värdegrund och mål

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen och nämnder är kommunens verkställande organ och dess ledamöter väljs av kommunfullmäktige. Beslutet om att utgå från Agenda 2030 för det långsiktiga utvecklingsarbetet av Robertsfors kommun är genom denna plan taget i kommunfullmäktige och med kommunstyrelsen och nämnder som är ansvariga för verkställighet.

Den politiska organisationen fastställdes av kommunfullmäktige 2010-04-21, § 21 innebär att kommunstyrelsen utgör nämnd för merparten av den kommunala verksamheten. 2018 beslutades en viss revidering av organisationen inför ny mandatperiod. Kommunstyrelsen utser Samhällsbyggnadsutskott, Barn- och utbildningsutskott, Socialutskott, Tillväxtutskott samt Arbetsutskott. Utöver kommunstyrelsen finns en Jävsnämnd. En gemensam Överförmyndarnämnd för Umeåregionen har inrättats från och med 2015. En gemensam nämnd för räddningstjänst finns från och med 2018. En personaladministrativ nämnd finns även sedan 2017. Samtliga gemensamma nämnder förvaltas i Umeå kommun och regleras av gemensamma reglementen antagna i samtliga berörda kommunfullmäktigen.

För kommunstyrelsens förvaltning finns fyra sektorer; Barn- och utbildning, Samhällsbyggnad, Sociala, Tillväxt. Utöver detta finns en gemensam service (personalkontor, ekonomikontor, IT-kontor) som utgör stödfunktion till förvaltningen som helhet och dess sektorer.

ORGANISATIONSSKISS MED CIRKLAR

2.1 VISION OCH VÄRDEGRUND ÖVERGRIPANDE EFFEKT MÅL

Robertsfors kommuns vision är

Hållbar utveckling för 7500 invånare i Sveriges bästa kommun.

Robertsfors kommuns värdegrund är

Den nära kommunen med öppenhet mellan människor, ideer och platser.

Värdegrunden genomsyrar och bär tillsammans med kommunfullmäktiges effektmål och strategier kommunens samlade arbete med att nå visionen om att vara Sveriges bästa kommun. Nämnder och styrelser sätter därifrån sina verksamhetsmål för sitt uppdrag baserat på reglementen men med sikte på att ge förutsättningar för att fullmäktige ska nå målen under mandatperioden genom angivna mått.

2.1.1 Effektmål satta av KF för mandatperioden

Robertsfors kommun har tidigare arbetat med utgångspunkt från bland annat Aalborg deklARATIONEN för hållbar utveckling och CEMR-deklARATIONEN för jämställdhet vilket gett viktiga erfarenheter. Robertsfors kommun ska också fortsättningsvis, och nu utifrån Agenda 2030, verka för hållbar utveckling. Robertsfors kommun har därför valt att använda FN:s målområden som grund för att skapa en långsiktigt hållbar kommun. De 17 olika målen, med dess 169 delmål, har av kommunen kategoriserats till fyra sammanhängande mål med tillhörande mätetal inom vilka kommunen mäter resultat löpande, årligen och på mandatperiod. För varje mål finns även en förklarande text vad kommunen avser med målet och vad i målet som anses vara extra viktigt.

Målen är globalt integrerade och odelbara vilket betyder att inget mål får uppnås på bekostnad av något annat. Framgång krävs inom alla områden för att målen ska nås globalt. Samtidigt måste kommunfullmäktige ge en tydlighet i styrningen gällande vilka mål där de förväntar sig tydlig förflyttning för vår kommun. Därför görs prioritering om vilka mål som kommunen denna mandatperiod ska arbeta med extra, ofta prioriteras områden där kommunen har sämre målvärden för området. Kommunen har även valt mål där kommunala politiska beslut direkt kan leda till bättre måluppfyllnad.

Mått för att mäta måluppfyllelse

Eftersom att målen på kommunfullmäktigenivå är långsiktiga och breda följs de upp genom flera mått per mål. Det ger fullmäktige en bredare bild gällande måluppfyllelse men även en möjlighet att genom val av mått signalera var ett extra fokus på förflyttning av kommunens resultat bör ligga. Då visionen är Sveriges bästa kommun jämförs de flesta mått genom SKLs databas Kolada. För dessa mått redovisas även vid årsredovisningens rapportering en färgangivelse i rött, gult, grönt. Den angivelsen följer då Koladas i jämförelse med Sveriges kommuner.

Övriga mått rapporteras även de med en färgangivelse relaterat till måluppfyllelsen men då görs jämförelsen inte med andra kommuner i samma utsträckning.

Då jämställdhetsarbetet är bärande för kommunen ska återrapportering av mål och verksamhet i möjligaste mån redovisa resultat och resurser kopplat till kön.

Robertsfors kommuns mål är att kommunen erbjuder.

Hållbar livssituation, är attraktiv att bo i

Mål 1: Avskaffa fattigdom

Mål 2: Avskaffa hunger

Mål 8: Goda arbetsvillkor och hållbar tillväxt

Mål 10: Minskad ojämlikhet

God folkhälsa och utbildning, aktiv och i rörelse

Mål 3: Säkerställa hälsa och välbefinnande

Mål 4: God utbildning för alla

Mål 6: Rent vatten och sanitet

Hållbar samhällsutveckling med ett gott näringslivsklimat

Mål 7: Hållbar energi

Mål 9: Hållbar industri, infrastruktur och innovationer

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Samexistens med och respekt för natur och kultur

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Mål 14: Hav och marina resurser

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Strategierna för att nå målen omfattar bland annat Agenda 2030s Mål 5: Uppnå jämställdhet,

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen, Mål 17: Genomförande och partnerskap

Skall ytterligare analysstycke finnas med av omvärldsanalys i dokumentet, tidigare ca 10 sidor???

Hållbar livssituation, är attraktiv att bo i

För en hållbar livssituation krävs att motståndskraften hos människor i utsatta situationer stöttas för att minska deras utsatthet och sårbarhet för ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer. Den motståndskraften skapas genom att uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

Genom en stark företagsamhet, långsiktigt hållbara företag skapas möjligheter till ett brett lokalt arbetsutbud. Producenter och tillverkande företag behövs såväl som ett bredare utbud av service och handelsföretag. Det minskar sårbarheten för arbetsmarknaden och för våra invånare.

Mått	Värde år X	Källa	Agenda 2030 ?	Värde 2022
Företagsklimat enl. Svenskt Näringslivs enkätindel, ranking	105 (2018)	Kolada (Svenskt Näringsliv)	Nej	Plats 100 eller bättre
Nyregistrerade företag (privat aktieföretag, enskild firma, handelsbolag, ekonomisk förening, enkelt bolag, kommanditbolag) under året per 1000 invånare	7,6/1000 inv (2018)	Bisnis Analys	Nej	Minst 6 /1000 inv
Inpendlingsomfattning i kommunen	12 % totalt (2017) 12 % män 12 % Kvinnor	Kolada (SCB)	Nej	15 %
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	207/100k (2018)	Kolada (BRÅ)	Nej	Mindre än 100/100k (Notera, mått varierar snabbt vid enstaka ökning/minskning)
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	976/100k (2018)	Kolada (BRÅ)	Ja	Mindre än 800/100k (Notera, mått varierar snabbt vid enstaka ökning/minskning)

God folkhälsa och utbildning, aktiv och i rörelse

Alla flickor och pojkar ska fullborda avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper. Det säkerställer att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling. Utbildningen ska bedrivas i enlighet med nationella läroplaner vilket bland annat säkerställer ämneskunskap men även utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

Genom tidiga och förebyggande insatser minskar det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar och ökas den psykiska hälsan. Särskilt behöver vår kommun arbeta aktivt för minskad övervikt och ökad rörelse och vardagsmotion. En aktiv livsstil med goda val av kost, lågt nyttjande och missbruk av tobak, alkohol och droger bidrar tydligt till bättre välbefinnande. Det minskar även belastningen på välfärdssystemet så att gemensamma resurser kan räcka till de som bäst behöver samhällets stöd. Vattnet är en grundläggande livsförutsättning för människans, djuren och naturen. Kommunen driver en aktiv vattenförvaltning som säkerställer vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp.

Mått	Värde år X	Källa	Agenda 2030 ?	Värde 2022
Invånare med fetma, andel (%)	22% totalt (2018) 27 % kvinnor 18 % män	Kolada (Folkhälsomyndighet en m.fl.)	Ja	20% max per kön
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv	3579/100k totalt (2017) 4187/100k kvinnor 3579/100k män	Kolada (Patientregistret)	Ja	Mindre än 3400/100k totalt
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	82,3% totalt (2018) 86,2% kvinnor 78,8% män	Kolada (SCB)	Ja	Mer än 75% totalt
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	26 / invånare totalt (2017) 26 / invånare kvinnor 25 / invånare män	Kolada (Riksidrottsförbundet)	Nej	Lika mycket mellan könen

Hållbar samhällsutveckling med ett gott näringslivsklimat

Genom att bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, stödjer vi ekonomisk utveckling och människors välbefinnande. Extra viktigt är denna mandatperiod fortsatt digital utbyggnad för att motverka utanförskap hos våra invånare och ge goda förutsättningar för våra företag. Kommunen kommer även få avsätta betydande resurser för att planera för samhällseffekt av Norrbottniabana och förstärkning av E4ans kapacitet.

Kommunen och hushållen måste väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall. Genom att även främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, kan kommunen ytterligare bidra till hållbar konsumtion och minska kommunens klimatpåverkan.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och längre perspektiv. De löpande intäkterna ska överstiga de löpande kostnaderna. Genom mål och riktlinjer för verksamheten ska man säkerställa att resurserna i verksamheten används kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

För att uppnå god ekonomisk hushållning förutsätts ett långsiktigt tänkande. Varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. God ekonomisk hushållning innefattar även att ha beredskap för att möta framtida utmaningar i god tid inför förväntade förändringar och vidta nödvändiga åtgärder.

Mått	Värde år X	Källa	Agenda 2030 ?	Värde 2022
Årets resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag		Ådata	Nej	Minst 2%
Kommunens soliditet		Ådata	Nej	Minst 60%
Kommunens investeringsram motsvaras av avskrivningskostnaderna.		Ådata	Nej	0 i skillnad mellan investeringsram och avskrivningskostnaderna
Utrymme för större investeringar kan till viss del göras men då bör avsättning ske åren innan med minst 50 % av total investeringskostnad.		Ådata	Nej	Minst 50 %
Nettokostnaderna för verksamheterna ska inte överstiga 4 % jämfört med föregående år		Ådata	Nej	Mindre än 104 %

Demografisk försörjningskvot	0,91 totalt (2018) 0,95 kvinnor 0,88 män	Kolada (SCB)	Ja	Max 0,9
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	68,3 % (2018)	Kolada (Post- och telestyrelsen)	Ja	Minst 70%
Insamlat mat- och restavfall, kg/person	190 % (2017)	Kolada (Avfall Sverige)	Ja	Mer än 200 kg/person

Samexistens med och respekt för natur och kultur

Eftersom att målet främst handlar om hur våra mark och vattenresurser ska användas och skyddas regleras kommunfullmäktige detta området genom sin översiktsplan, ÖP 2019. Där tydliggörs även kommunens vilja att skapa goda förutsättningar för hållbar ökad nyproduktion av fastigheter och bostäder i kommunen. Hållbar produktion kan beröra såväl valet av mark, närhet till olika värden, tekniska krav på infrastruktur samt materialvalet i byggnaden. Översiktsplanen visar även på vilket sätt kommunen kan motverka klimatpåverkan.

Fler bostäder är en viktig förutsättning för kommunens långsiktigt hållbara utveckling då det goda och attraktiva boendet ger förutsättningar för en ökande befolkning till 7500 invånare. Det i sin tur är avgörande för kompetensförsörjning och skattebas.

Mått	Värde år X	Källa	Agenda 2030 ?	Värde 2022
Bostäder som planlagts under två senaste åren, antal/1000 inv	7,1 (2017)	Kolada (SKL + SCB)	Nej	Minst 8
Nöjd Region-Index - Bostäder	50 på index totalt (2018) 48 på index kvinnor 52 på index män	Kolada (SCB)	Nej	Mer än 50

2.1.2 STRATEGIER FÖR ATT NÅ VISION OCH MÅL

Reglemente, mål och budgetramar styr vad kommunens verksamhet ska göra och åstadkomma. Värdegrunden ska genomsyra verksamhetens inställning till uppdraget. Men för att klara den gemensamma styrningen och verksamhetsuppdraget under planperioden anger kommunfullmäktige tre strategiområden som vägleder kommunen i dess operativa arbete. Även strategierna bygger till stor del på Agenda 2030s mål och metoder för att nå dem.

SAMHÄLLSDIALOG OCH SAMVERKAN

För att ställa om samhället mot hållbar utveckling behöver kommunen arbeta för en utvecklad samhällsdialog och samverkan med samhällets olika aktörer och grupper. Kommunen ska bidra till en allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal. Genom att bygga effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer kan kommunen inom sin egna organisation men även med närliggande organisationer säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

Hållbar utveckling behöver bygga på inkludering, demokrati och tillit dvs relationer, förtroende och institutioner som bidrar till utveckling av demokratin och till en hållbar samhällsutveckling.

Robertsfors kommun ska vara öppen för kontakter med aktörer i regionen, landet och med omvärlden. Robertsfors kommun är beroende av positiva relationer med sin omvärld. Inte minst är samverkan viktig för att säkerställa effektiv förvaltning, infrastruktur i kommunen och utvecklingsmöjligheter för våra företag. Internationellt samarbete är även viktigt då vi genom kontakter med omvärlden ökar också förmågan i kommunen att hantera omvärldsförändringar.

MEDSKAPANDE ORGANISATION

Robertsfors kommun ska verka för att vara en god arbetsgivare i all verksamhet och ge förutsättningar för anställda att delta i arbetet med verksamhetsutveckling för måluppfyllelse och hållbar utveckling. Genom att stödja ledare och anställda verkar Robertsfors kommun för en demokrati som möter människors och grupperas rättigheter i dess olika former. Kommunens verksamhet ska vara attraktiv för invånare och brukare.

INNOVATION OCH FÖRNYELSE

Genom utvecklingsinriktad politik som stödjer förnyelse, produktivitet, kreativitet och innovation i verksamheten klaras det kommunala uppdraget och en hållbar utveckling i kommunen. Innovation och förnyelse behövs i alla samhällets sektorer och inom alla områden; tekniska, sociala, ekonomiska, kulturella och organisatoriska. Inom detta område finns ett särskilt fokus på digitaliseringens möjligheter för hållbar utveckling av verksamheter och kommun.

3.0 BUDGET

En beredning har skett av kommunfullmäktiges budget och mål. Arbetet bygger på den budget kickoff som hölls i februari med ledamöter från kommunfullmäktige, kommunstyrelse och revision. Därtill har kommunfullmäktige deltagit i beredningen genom inledande prioritering av de 169 delmålen. Vid kommunstyrelse och arbetsutskott under våren har förvaltningen återrapporterat och fått ytterligare beredningsuppdrag.

Beredningen har omfattat ett antal träffar mellan tjänstemannaledningen och de politiska partierna i kommunfullmäktige. Arbetet med kommunfullmäktiges budget för 2020-2023 har bedrivits utifrån förutsättningar för kommunal ekonomi.

Sveriges kommuner och regioner är i början av en period med mycket stora krav på omställning. Det ökade trycket från demografin har varit uppenbart och känt under ett antal år, något som inte minst påverkar vårt län. Hittills har utmaningarna i kommunalsektors ekonomi hanterats genom intäktsökningar från främst skatter och markförsäljning som gynnats av högkonjunkturen. Men den ekonomiskt starka perioden går mot sitt slut och omfattande åtgärder kommer att bli nödvändiga. Bedömningen är att regioner och kommuners skattesatser kan komma att öka de kommande åren men att det inte kommer att räcka för att säkerställa de behövda medel.

Den viktigaste intäktskällan för kommuner och regioner är skatt på arbetsinkomster, som i hög grad är beroende av antalet arbetade timmar. Utvecklingen på arbetsmarknaden har varit stark under ett antal år, men nu ser vi många tecken på att Sveriges goda konjunktur börjar mattas av. Ökningen av sysselsättningen väntas upphöra 2019 och högkonjunkturen går mot sitt slut under 2020, med en svagare arbetsmarknad och en minskning av antalet arbetade timmar som följd. Robertsfors kommun kommer säkerligen följa den trenden. Det påverkar skatteunderlaget, som under ett antal år ökat med 4–5 procent per år, trots låga pris- och löneökningar.

Den svaga produktivitetsökning vi sett sedan finanskrisen 2008 antas fortsätta. SKL räknar med att BNP-tillväxten i Sverige faller till 1,4 procent både 2019 och 2020, från 2,4 procent 2018. Svaghetstecknen är många för den globala handeln och vi ser dämpade tillväxtutsikter samt en svag inhemsk efterfrågetillväxt. Det är framförallt sjunkande bostadsinvesteringar och en svag utveckling för övriga investeringar inom näringslivet som bidrar till dämpningen.

Enligt skatteunderlagsprognos från Sveriges kommuner och landsting (SKL) som kom den 2 maj kommer Robertsfors kommun ha något högre intäkter än tidigare prognostiserats för 2020. Däremot visar prognosen från maj 2019 att vi kommer ha än sämre skatteunderlag och intäkter för 2021 och 2022, vilka även omfattas av denna budgetperiod. Fokus i budgetberedningsarbetet mellan förvaltning och politik har dock varit budget för 2020. Detta främst för att det finns en rad stundande nationella politiska beslut som kan påverka budgetförutsättningarna för 2021-2023 i första hand. Det gäller beslut om eventuellt justerat kommunalt utjämningsystem men även ny Statsbudget inför 2020 som kan innebära förändrade statsbidrag.

3.1 Budget 2020-2022

I beredningen inför fullmäktiges budget har ett befolkningsantagande 6 740 invånare för år 2020 varit en av utgångspunkterna. Befolkningsregistret visade i maj 2019 att kommunen hade 6 754 invånare.

Under beredningen har två förslag till skattesats lyfts vilket gör att två förslag till budget lämnas som bilaga till detta dokument. Det ena förslaget utgår från en bibehållen kommunalskattesats på 23,15 för kommunen. Det andra förslaget utgår från en kommunal skattesats på 23,10 som ett resultat av den av kommunfullmäktige beslutade skatteväxlingen om 5 öre avseende kollektivtrafiken med Region Västerbotten.

Föreslagen budget utgår även från att kommunfullmäktiges ekonomimål årets resultat 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag ingår inte riktade statsbidrag. Vissa riktade statsbidrag budgeteras som intäkt på verksamheterna om vi med säkerhet vet att pengarna kommer att erhållas, ex. maxtaxa inom barnomsorgen.

I bägge förslagen till budget som beretts har kommunstyrelsens råd och de gemensamma nämnderna räknats upp med 2,5% utifrån 2019 års beslutade budget, bortsett från jävsnämnd. I budgeten föreslås även en högre kostnad för avskrivningar och finansiella kostnader än senaste åren. Detta är en följd av att kommunen de senaste åren ökat sin investeringstakt och åter behöver låna pengar för att klara delar av dessa investeringar.

Sammantaget ger dessa budgetförutsättningar en svårighet för kommunfullmäktige att ge fullt önskat budgetutrymme till kommunstyrelsen. Beroende på skattesats föreslås ett utrymme som leder till krav på åtgärder i verksamheten som sammantaget minskar kommunstyrelsens kostnader med ca 8,2- 8,9 mkr inför 2020. Vilka åtgärder som ska vidtas och hur kommunstyrelsen väljer att fördela sina medel mellan verksamheterna beslutar kommunstyrelsen som ansvarig nämnd under hösten 2019 inför 2020.

SE BIFOGADE FÖRSLAG PÅ BUDGET A resp B relaterat till skattesats 23,15 samt 23,10. Bilagt detta dokument.

3.2 Mål och redovisningsprinciper styr investeringsutrymmet

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning styr hur kommunerna ska bokföra men även värdera och redovisa de ekonomiska resultaten. Bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. Vad som utgör god redovisningssed bedömer i första hand kommunfullmäktige i sin granskning och godkännande av årsredovisningen. Till sitt stöd har även kommunfullmäktige och revision Rådet för kommunal redovisning (RKR), som ger ut rekommendationer och vägledning.

Robertsfors kommuns antagna redovisningsprincip K3 gäller för större bolag och organisationer. Det ger förutsättningar och begränsningar för hur vi får hantera och redovisa våra intäkter och kostnader. Inte minst har K3 som princip inneburit stora förändringar i synen på kommunens anläggningstillgång (fastigheter mm). Varje objekt (ex hus) ska nu delas in med skilda nyttjandeperioder i komponenter. Varje komponent ska skrivas av var för sig över nyttjandeperioden. Detta förändrar kommunens avskrivningsutrymme (sammantagna värdet av komponenternas årliga minskade värde i jämförelse med anskaffningsvärdet).

Avskrivningsutrymmet utgör i sin tur en inriktning för investeringsutrymmet. Detta eftersom att avskrivningarna och räntor sammantaget varje år ska betalas och därmed utgör det en påverkande faktor på utrymmet för verksamhetskostnader. Ökar investeringar, avskrivningar och kapitalkostnader minskar övriga budgetutrymmet för verksamhet.

Samtidigt kan rätt investeringar ge vissa ökade avskrivning och kapitalkostnader men samtidigt ge minskade verksamhets/driftskostnader. Det kan gälla minskade kostnader för underhåll, energi, personal eller logistik. I de fallen kan en högre investering säkerställa minskade driftskostnader.

Robertsfors kommun har de senaste tre åren åter ökat sin investeringsvolym. Inte minst har ett antal förskolesatsningar bidragit till att öka avskrivningskostnaderna de kommande åren.

Investeringsutrymmet för kommande år tar i första hand hänsyn till avskrivningsutrymmet och föreslås till 18,5 mkr för 2020, 19 mkr för 2021 och 19,5 mkr för 2022. I det fall att kommunstyrelsen eller andra nämnder kan påvisa att en investering utöver angivet utrymme kan hanteras genom minskande driftskostnader i verksamheten som motsvarar ökade avskrivningskostnaden, kan kommunfullmäktige godkänna den investeringen.

Kommunfullmäktige kan även godta en något lägre investeringar något år för att ge mer utrymme efterföljande år, ex om större investering behöver göras år tre på mandatperioden.